

ข่าวเพื่อสื่อมวลชน

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร 02 590 3859 โทรสาร 02 590 3386

กรมควบคุมโรค ติดตามกรณีเด็กอายุ 3 ขวบเสียชีวิตและสงสัยติดเชื้อ "เอนเทอโรไวรัส" พร้อมแนะวิธีการป้องกันโรค

วันนี้ (13 มกราคม 2568) นายแพทย์ภาณุมาศ ญาณเวทย์สกุล อธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า จากกรณีที่เด็กอายุ 3 ขวบ เสียชีวิตและสงสัยติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสนั้น กรมควบคุมโรคได้มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอผลเก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 เนื่องจากผลการตรวจครั้งแรกไม่พบเชื้อใด ๆ ทั้งนี้ โรคติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสเป็นกลุ่มโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสที่เรียกว่า เอนเทอโรไวรัส (Enterovirus) ซึ่งเชื่อนี้มีหลายชนิดและสามารถก่อโรคได้หลายระบบของร่างกาย เช่น ระบบทางเดินอาหาร ระบบผิวหนัง ระบบประสาท โรคที่เกิดจากการติดเชื้อกลุ่มนี้ได้ยีนกันบ่อย เช่น โรคมือเท้าปาก (Hand, Foot, and Mouth Disease - HFMD) โรคโปลิโอ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (Viral Meningitis) ไขสันมออักเสบ (Encephalitis) เชื้อเข้าสู่ร่างกายผ่านการสัมผัสผู้ป่วยโดยตรง การสัมผัสสิ่งของที่ปนเปื้อนเชื้อจากอุจจาระ น้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วย หรือผู้ติดเชื้อที่ไม่แสดงอาการ แล้วนำมาสัมผัสสัมผัส เยื่อปาก จมูก ตา หรือการไอ จาม รดกัน

เชื้อเอนเทอโรไวรัสชนิดที่ก่อให้เกิดโรคมือเท้าปากที่พบบ่อย คือ Coxsackievirus A16 และ Enterovirus 71 (EV71) โดยพบว่าเชื้อ Coxsackievirus A16 มักทำให้มีอาการเพียงเล็กน้อย ผู้ป่วยอาจมีไข้ อ่อนเพลีย เจ็บคอ มีแผลในปาก มีผื่นที่มือและเท้า ส่วนการติดเชื้อ Enterovirus 71 ในประเทศไทยพบได้น้อย แต่ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงและเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น สมองอักเสบ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ และเสียชีวิตได้ โรคกลุ่มนี้ มักพบการระบาดช่วงฤดูฝน และฤดูหนาว พบบ่อยในเด็กอายุน้อยกว่า 5 ปี เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันยังพัฒนาไม่สมบูรณ์ มักระบาดในที่แออัด หรือมีการรวมกลุ่มของคนจำนวนมาก รวมทั้งสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทไม่ดี เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล

ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคมือเท้าปาก กองระบาดวิทยา ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2557 – 2566 ยกเว้นปี พ.ศ. 2563 – 2564 ช่วงมีการระบาดของโควิด 19) มีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้น ส่วนปี พ.ศ. 2567 มีผู้ป่วยสะสม 92,536 ราย อัตราป่วย 142.56 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 1 ราย พบผู้ป่วยได้ตลอดทั้งปี สูงสุดในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 1 – 4 ปี 2,514.48 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1 ปี (1,435.07) และ 5 – 9 ปี (635.42) ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคกลาง 224.04 ต่อประชากรแสนคน ภาคเหนือ (139.22) ภาคใต้ (90.33) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (83.95) จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ชลบุรี 401.36 ต่อประชากรแสนคน ภูเก็ต (294.11) และจันทบุรี (287.67) ส่วนในกลุ่มผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสรวมกับมีเยื่อหุ้มสมองอักเสบหรือสมองอักเสบ พบผู้ป่วย 55 ราย และไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต ข้อมูลจากการเฝ้าระวังเหตุการณ์ มักพบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนในสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล โดยมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ติดเชื้อ คือ การไม่แยกเด็กเมื่อพบเด็กป่วย การใช้ภาชนะหรือสิ่งของร่วมกับผู้ป่วย เป็นต้น จากการเฝ้าระวังเชื้อไวรัสก่อโรคทางห้องปฏิบัติการ โดยกองระบาดวิทยา ร่วมกับ ศูนย์โรคอุบัติใหม่ด้านคลินิก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค และโรงพยาบาลเครือข่ายฯ ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 - 31 ธันวาคม 2567 มีตัวอย่างส่งตรวจสะสม 3,530 ตัวอย่าง ให้ผลบวกต่อสารพันธุกรรมในกลุ่มเอนเทอโรไวรัส 1,638 ตัวอย่าง ร้อยละ 46.40 จำแนกตามสายพันธุ์เอนเทอโรไวรัสสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ Coxsackievirus A (พบสูงสุดคือ A16, A6 และ A10) ร้อยละ 71.41 รองลงมาคือ Enterovirus 71 ร้อยละ 19.83 และ Rhinovirus ร้อยละ 4.01

/นายแพทย์ภาณุมาศ...

นายแพทย์ภาณุมาศ กล่าวเพิ่มเติมถึงการวินิจฉัยโรคว่า ส่วนใหญ่แพทย์จะวินิจฉัยจากประวัติ และการตรวจร่างกาย ผู้ป่วยบางรายที่มีอาการรุนแรง หรือมีภาวะแทรกซ้อนอาจมีความจำเป็นต้องส่งตรวจหาเชื้อเพื่อการวินิจฉัยแบบเฉพาะเจาะจง โรคกลุ่มนี้สามารถป้องกันโรคได้ด้วยมาตรการรักษาความสะอาด การปฏิบัติตามสุขอนามัยส่วนบุคคลและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี การล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ ไม่ใช่ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น หลีกเลี่ยงการนำเด็กเข้าไปในสถานที่แออัด หากพบเด็กมีอาการกินอาหารไม่ได้ ซึม ชัก หายใจหอบเหนื่อย ให้รีบพาไปพบแพทย์ทันที และเด็กที่ป่วยควรหยุดเรียน 1 สัปดาห์ หรือจนกว่าจะพ้นระยะของการแพร่เชื้อตามคำแนะนำของแพทย์ ปัจจุบันมีวัคซีนทางเลือกที่สามารถป้องกันโรคติดเชื้อเอนเทอโรไวรัส 71 (EV71 Vaccine) เท่านั้น ซึ่งไม่สามารถป้องกันเชื้อชนิดอื่นได้ หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถสอบถามได้ที่ สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร. 1422

*****

ข้อมูลจาก : กองระบาดวิทยา/กองโรคติดต่อทั่วไป/สำนักสื่อสารความเสี่ยงฯ กรมควบคุมโรค
วันที่ 13 มกราคม 2568